

Execuția Administrativă
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisorile nefranțate nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Biroaurile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inscrise mai primese în Viena
Sudolff, Mosse, Haasenstein & Volger
(de la Haas), Verrie, Schalek, Alois
Horná, M. Dukas, A. Oppál, J. Don-
nberg; în București: A. V. Golt-
berger, Anton Kaus, Eckstein, Bernat;
în Frankfurt: G. L. Damb; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o coloană 8 cr.
și 80 cr. simbru pentru o pu-
blicare. Publicări mai dese
după tariful învoințat.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

NUMERŪ DE DUMINECĂ 48)

„Gazeta” este în vânzare și
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colecători.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiune, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dădulă în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele cât și
inserțiunile sunt să se plăti
înainte.

Nr. 266.—Anul LIV.

Brașov, Duminecă, 1 (13) Decembrie.

1891

La situațiune.

— 30 Noemvre (12 Dec.)

De două-șeci și cinci de ani încôce n'a fost și nu este și lăsată de Dumnezeu, ca seu guvernul, seu organele lui, seu societatea maghiară, să nu fi emulat în inventarea celor mai rafinate mijloce pentru a ne scote de pe toate terenele vieții publice, spre a ne pune piedeci desvoltării noastre naționale firesci și spre a ne timbra de inimi ai statului și de nisce agitatori periculoși. Guvernul, parlamentul, societatea și pressa maghiară de 25 de ani n'au făcut alta, decât au solicitat aducerea legilor celor mai desastroase pentru poporul nostru, și apoi tot ei pe de altă parte bucinau în lumea mare, că egala îndreptățire nicăiri în lume nu este așa bine „garantată” și practică, ca tocmai noi. Dér nu li-s'a prea prins, căci acum vedem, că lucrul s'a cam demascat înaintea opiniunii publice; politici serioși, cari își iau informațiunile din împrejurările faptice, și nu din descrierile unor șovinisti înverșunati, ved și știu, că pe lângă totă legea despre egala îndreptățire a naționalităților, limba acestora este totală scosă din justiție și administrațiune, din comunicațiune, finanțe și miliție, ba în mânia acestei legi, în școlile noastre poporale și medii, susținute numai din averea confesiunilor române, prin introducerea forțată a limbei maghiare s'au pus piedeci neînvinse desvoltării noastre naționale; și ca aceste legi arbitrare să fi încoronate, s'a adus și legea pentru asile, carea în monstruositate sa este unică și fără păreche în lume, țintind, ca pe copiii dela 3—6 ani să-i ia de sub îngrijirea și înriurinta naturală a părinților și să-i dea în grija unor elemente cu totul

străine și cu totul contrare datinelor, moravurilor, religiunii și aspirațiilor românești.

Lumea știe astăzi, că deși, în puterea legii pentru egala îndreptățire a naționalităților, guvernul ar fi dator, ca din visteria statului să ajute școlile și așezămintele de cultură românești, ba ar fi dator în ținuturile locuite de Români să ridice chiar și școlile medii cu limba de propunere română, din bugetul de 7 milioane al ministrului de culte și instrucțiune publică, nu numai că n'a dat și nu dă nici măcar un ban pentru școlile românești, ci întregă suma această colosală o întrebunțază numai pentru ajutorarea școlilor și teatrelor maghiare; ba în netoleranța sa merge așa departe, încât chiar și acolo, unde Români din proprie lor mijloce voesc să ridice vre-un gimnasiu, le denegă dreptul de a pute face acesta, după cum s'a întâmplat la Caransebeș.

Și când aceste fapte arbitrare ale guvernului se arată în public, ministrul de culte nu ține a comite o necuviință în contra onestității private și politice, ca simplu să nege faptul său. Așa s'a întâmplat această în camera magnaților cu ocaziunea desbaterilor asupra proiectului de lege despre asile, când la espunerile episcopului din Arad, ministrul a negat, că ar ave cunoscință despre aceea, că guvernul ar fi denegat Caransebeșenilor dreptul de a-și pute ridica un gimnasiu, deși însuși ministrul a subscris ucasul respectiv. Pagubă, că episcopul Aradului și alți Caransebeșeni, cari au avut cunoscință despre acest fapt, nu i-au plesnit în față tot în ședința plenară a camerei magnaților, spunându-i verde în față, că densusul susține un neadeveru când țice, că

n'are cunoscință despre această interdicițiune.

Opiniunea publică știe, că deși în puterea legii despre egala îndreptățire a naționalităților, guvernul ar fi dator, ca în ținuturile românești și cu majoritate română să numescă prefecti seu comiti supremi de naționalitate română, totuși în întregă Ungaria și Transilvania astăzi Români n'au nici un singur prefect, ba nici un singur subprefect, ci numai fișpani și vicespani unguresci. Și când pașa dela Făgăraș a lipsit pe Români și de singurul subprefect, ce-lu aveau în acel comitat, totă pressa jidano-maghiară a strigat: „Osana voicosului prefect Bauszern”, pentru violarea drepturilor românești.

Opiniunea publică știe în fine, că până mai aveam și noi câte-un deputat român în dietă, ori de câte-ori cuteza vre-unul din aceștia să arate violările cutării impiegate de al guvernului, întreg parlamentul unguresc cu guvernul cu tot aplaudau pe violator.

Nu mai incapa îndoielă, că este de mare folos pentru noi, că opiniunea publică din străinătate începe a cunoște deplorabila situațiune a naționalităților de sub stăpânirea ungurescă; dér această nu ne pôte mântui de atacurile nouă ale societății maghiare, cari din și în și devin tot mai temerare și tot mai violente. Dovadă ni este reuniunea de maghiarisare din Budapesta, carea cu aprobarea guvernului în a noua poruncă a sa mărturisește pe față, că *fiă-care membru al ei e dator a se face un apostol al maghiarisării*; mărturisește dér pe față tendința sa agresivă, și ca să arate, că în această privință e solidară cu guvernul, vice-spanul comitatului Budapesta, în a-

dunarea generală a reuniunii, oferit pentru ținerea ședințelor sala din localitatea comitatului, ér la propunerea altui membru, reuniunea decise a ruga pe guvern pentru scutirea de timbre și porto poștal.

Firea Românilor n'a fost nici când agresivă și nu este nici astăzi; noi nu dorim și n'am dorit niciodată să ne înmulțim numărul cu desnaționalizarea altora. Dér de altă parte, ori ce atentat în contra naționalității, limbei și aspirațiilor noastre l'am considerat și-lu considerăm de cea mai oribilă crimă. De aceea, înainte de a ne fi gândit și la alte mijloce de apărare, acum în ora a un-spre-decea venim și strigăm din toate puterile noastre: Frați Români, aveți de grijă, stringeți-vă șirurile și stați la pândă, ca nu cumva contrarii voștri, fi prin promisiuni, fi prin intimidări, să străbată între voi și să vă desbine!

De astăzi încolo devisa fiăcărui Român știe de demnitatea sa națională să fiă, ca pretutindenea, nu numai între sine, ci și în toate locurile și localurile publice, înaintea organelor politice, administrative, financiare, de comunicațiune etc. să vorbescă numai românește, epistole, telegrame să adreseze numai în limba română; în comunele românești seu cu majoritate română să grijim, ca reprezentanța comunală pe cât se pôte să fiă compusă numai din Români, ér lucrarea primă a acestei reprezentanțe să fiă, ca limba română s'o declare de limbă oficială a comunei, și în consecință să pretindă, ca procesele verbale ale reprezentanței să se redacteze numai în limba română, pentru că urmarea acestei ținute va fi, că numai Români seu persoane, cari știu perfect limba română, vor pute fi aplicați ca notari. Ér decă notarul ori impiegatele justiției,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Istoria Califului Cocostăreșu.*)

Odinoră Califul Chasid din Bagdad ședea, într'o după ameză frumoasă comodă pe canapea acasă. Fuma dintr'o pipă lungă de lemn de rosă, din când în când bea nițică cafea, care i-o turna un sclav și își neteșea cu plăcere barba. Din față Califului se vedea, că se simțea foarte bine. Fiindcă el de comunu pe la ora acesta era blând și prietinos, de aceea și marele său vizir, Mansor, îl cerceta în fiă-care și pe vremea acesta. El veni și în după ameză acesta, era însă foarte gânditor, precum nu prea îi era obiceiul de altădată.

Califul își luă nițel pipă din gură și țice: „Mare vizir, de ce faci o față așa gânditoare?”

Acesta își încrușă mâinile peste piept, făc și închinăciune înaintea Domnului seu și răspunde: „Stăpâne, sunt numai necăjit, pentru că jos lângă castel stă un precupeț cu o lădiță

de mărfuri; și are așa lucruri frumoase, ér eu n'am nici un ban de prisos ca să cumpăr.”

Califul avuse de mult gând să-i facă o bucurie. De aceea trimise pe sclavul seu cel negru în jos ca să cheme pe precupeț înăuntru.

Sclavul îl aduse numai decăt. Acesta era un om mic, gros, cu față brunetă-negră, îmbrăcat sdrănos. El purta un dulap plin cu tot felul de mărfuri; mărgelile, inele, revolve impodobite bogat, pahare, pieptene și altele. Califul cu vizirul seu priviră cu de-amăruntul la toate, în sfârșit Califul cumpără pentru sine o păreche de revolvere frumoase, ér pentru femeia vizirului un pieptene. Tocmai când precupețul voia să-și închiță dulapul, Califul țări o lădiță mică și întrebă, decă și într'aceea sunt mărfuri? Precupețul trase lădița și arată în ea o cutiuță cu prafuri negre și o hârtie cu o scrisore ciudată, pe care nu o putea ceti nici Califul, nici Mansor. „Odinoră am căpătat aceste două obiecte dela un neguțator, care le găsise în Mecca pe stradă,” țice pre-

cupelul, „eu nu știu ce conțin; Vi-le dau ieftine, pentru că n'am ce face cu ele.”

Califul, care aduna bucuros manuscrise vechi, chiar și decă nu le putea ceti, cumpără scrisorea și cutiuța și lăsă pe precupeț să se ducă. Acum însă i-ar fi părut bine, să știe, ce conține scrisorea și întrebă pe vizir, că nu cunoște pe cineva, care s'o știe deslega?

— „Prea mărite Dōmne și Stăpâne”, răspunde acesta, „la moșea cea mare locuesce un om, numit Selim învățatul. El înțelege toate limbile. Poruncesce să vină, pôte să deslege elu semnele pline de taine.”

Învățatul Selim fu adus îndată la curțile Califului. „Selim”, îi țice acesta, „să țice, că tu ești foarte învățat; privesc odată la scrisorea asta. Decă o deslegi, capeți dela mine o haină nouă de sârbătoare, ér de nu o deslegi, atunci capeți douăsprezece lovitură peste obraz și două-șeci și cinci la tâlpi, pentru că în deșert îți țice „Selim învățatul!”

Selim făc și închinăciune și țice: „Fiă voia ta, o stăpâne!” După aceea

să uită lung la scrisore, deodată însă strigă: „Stăpâne, să mă spândure, decă acesta nu este latinesc”. — „Decă e latinesc”, spune-mi, ce însemnă?” porunci Califul.

Selim încep: „Omule, care găsesc hârtia această, laudă pe Allah pentru îndurările lui. Cela-ce trage din praful acesta în nas și țice: „*mutabor*”, acela să pôte schimba în ori-ce animal, și înțelege și limba animalelor. Când vrea după aceea să ia era figură de om, să închină de trei-ori către răsărit și țice același cuvânt. Pădește-te însă să nu riți, până când ești schimbat, pentru că, decă riți, uiți cuvântul vrăjitor și rămâi animal.”

Cetind Selim învățatul acestea, Califul s'a bucurat foarte tare. El făc pe învățat să jure că nu va descoperi nimăru secretul acesta, apoi i-a dăruit o haină frumoasă și l'a lăsat să se ducă. Ér, întorcându-se către vizir, țice: „Am făcut bunu țergu, Mansor! Cât de tare mă bucur, că mă voi schimba într'un animal. Măne dimineț să vii la mine. Ne ducem împreună pe câmp, tragem puțin din cutiuță pe nas și

*) Din „Povești alese” de Moșul.

administrației, finanțelor, comunicației etc. n'ar ști, s'eu n'ar voi a se înțelege cu poporul în limba acestuia, faptul acesta numai de-cât se se arete auctorității superioare a respectivului de atâtea-ori, de câte-ori se întâmplă; se se comunique mai departe aceste nelegiuiri diarelor noastre, precum și comitetului electoral central, pentru-că numai ținându cu rigore și firmitate la respectarea drepturilor noastre putem spera, ca acelea mai curându s'eu mai târziu într'adeveru să fiă respectate.

L. C.

CRONICA POLITICĂ.

— 30 Noem. (12 Decem).

— Am amintit în numărul de Duminică alți foiei noastre, că în România a izbucnit o criză ministerială, din cauza dimisionării miniștrilor: Lascar Catargiu, generalul Lahovary și C. Olănescu. În cursul săptămânii acesteia generalul Florescu, președintele consiliului de miniștri, și-a dat dimisiunea, er Regele a însărcinat cu formarea ministerului pe d. Lascar Catargiu, șeful partidei conservatoare. Acesta și formă ministerul în modul următor: Lascar Catargiu, președintele consiliului și ministru de interne; Alecsandru Lahovary, ministru de externe; generalul George Manu, ministru de agricultură, comerț, domeniului etc; generalul Iacob Lahovary ministru de război; Alecsandru Stirbey ministru de finanțe; Constantin Olănescu, ministru al lucrărilor publice; Tache Ionescu, ministru de culte și instrucțiune publică; Sturza-Scheianu, ministru de justiție. Toți miniștrii au depus jurământul în mâinile regelui. Camerele române au fost amânate până în 7 Decemvre, pentru ca miniștrii să potă examina proiectele de legi prelucrate de predecesorii săi.

— Luniă trecută s'au început ședințele dietei uigurești. Într'una din aceste ședințe s'a desbătut asupra legii despre contingentul recruților pentru anul viitor. Guvernul și partida lui primesc această lege; partida lui Apponyi n'o primesc decât în principiu; partida lui Ugron însă o primesc numai sub anumite condițiuni, și în fine „partida independentă și dela 48”, condusă de Irányi, o respinge cu desăvârșire. — Cu ocazia desbaterii acestui proiect, bătrânul Irányi, a vorbit despre *sinuciderele în armata comună*, despre cari a discus, că sunt mai numeroase decât la honveșime. Causa o află vorbitorul în aceea, că pe când la honveși este limba de comandă și de comunicație limba maghiară, și oficerii încă sunt Maghiari,

cari simțesc totu așa ca și feciorii și tractează cu ei, ca cu nise conaționali; pe atunci la armata comună, oficerii de obicei vorbesc o limbă străină, sunt pătrunși de sentimente străine, și primesc pe soldații unguri, numai, ca pe nese obiecte bune de-a fi dresate. Spiritul de care sunt insuflați honveșii, dișe Irányi, diferse mult de cel al armatei comune, căci la honveși servesc bătrânii din 48 și 49, cari s'au luptat pentru libertate și independența țerei, er la armata comună sunt omeni, cari au eredită spiritul dominant înainte de 1848 și-lu propagă și ad, ceea ce nu se mai potă suferi. Irányi ceru dela ministrul de honveși să prezenteze în fiecare an un conspectu despre sinuciderele, ce se întâmplă în armata comună și la honveși.

Mai vehementă a fost deputatul Herman Otto, care a vorbit cu multă foc împotriva instituției militare. Elu dișe, că e o minciună ideea, că libertatea, siguranța și dezvoltarea unei țeri zace în militarism. Herman Otto își permise a dișe, că elu încrede patria și „națiunea” numai unei armate naționale, der nici decât unei afaceri comune, unei ipocrisii urieșe, care adă dat 100,000 galbeni honveșilor dela 48, er mănăa dată *numele de Ielaciu unui regimentu din țera*. Herman Otto a încheiatu dișendă, că nu se încrede în armata comună.

A mai vorbit și deputatul Ugron propunendă să se desființeze *consiliile de onore ale oficerilor*, să se casseze *pedepsa legării de stălp*; să fiă *mai bună alimentarea armatei*; și *recruții să fiă jurați pe constituțiune*.

Vorbindu apoi ministrul Fejervary, a combătut energicu pe oratorii de mai sus și respingindu-se tôte propunerile de concludu, proiectul a fost primitu.

Cestiuni de viață.

II.

Să nu așteptăm, ca poporul să îmbrățișeze de-odată și din propriul său indemn economia rațională, industria de casă și prin urmare și comerțul; acesta nu se va pută nici odată. Ii trebuie conducători, îi trebuie exemple, și încă nu unul ori două, ci sute și mii. Și chiar mii de conducători și exemple să fiă, deodată momentan, cu poporul totu nu vei face nimic; ci numai cu timpul și pe lângă multă stăruință. Unde sunt însă astfel de conducători și cine sunt aceia? Totu omul inteligent, și în prima linie preoții, învățătorii și alți cărturari, cari trăesc în atingere nemijlocită cu

poporul și în acelaș mod, ca și poporul. Dar pentru ca să potă fi cineva conducător în economia rațională, trebuie să o pricepă și să se deprindă însuși. Nu e deajuns să ști într'o anumită direcție multă carte, ci trebuie să ști economia rațională. Spre a o ști acesta trebuie mai înteu studiu teoreticu și apoi deprindere practică. Durere, că cei mai chiamați ai noștri sunt până acum pe un grad tare modest în privința acestor cunoscințe! Și ce e cauza? — Nepăsarea! Sunt mulți și încă foarte mulți, cari în viața lor nu cetescu nimica, alții abia cetescu vre-unu diaru și altceva mai nimic, ci critică mereu la timpuri, că sunt rele, că locurile sunt neproductive, că dotațiunile le sunt necorespundătoare și altele. Dacă i-ar audi un Șvabu din Germania și ar ști totodată, cătu teritoriu au sub mână lor, s'ar indoi, că sunt Europeni, ci i-ar veni a crede, că acum au sositu dela Zulukaferi.

Astfelu nu merge, porumbul nu sboră friptu în gură. Pote scrie lumea cătu îi place, că pe astfel de omeni nu-i scote din nepăsarea lor. Este însă un mijloc, prin care și acestia s'ar pută face să fiă răpiți cu curentul, și acesta este: *Asocierea*. Individi singuratici de voru fi ori cătu de zeloși și de pricepuți, nu voru avé nici un rezultat; dacă însă ne vom asocia s'eu ne vom uni în reuniuni, puterile ni-se voru potența.

Dacă însă se va pune în fruntea lucrului un om necunoscut, fără autoritate, nu-lu urmază nimeni. Er de se va pune un bărbat cu vadă, un bărbat cunoscut, chiar dacă în direcția, ce o urmăreșe, nu este om de specialitate, numai energiă să fiă, în scurtă vreme va dobândi rezultate uimitore.

Ca să înființăm o reuniune curat agronomică și pentru toți Românii din țera, ar fi greu în ziua de astăzi și pote nici nu ni s'ar permite. Der avem Asociațiunea transilvană, ală căreia scopu este și dezvoltarea economică a poporului nostru. Să punem deci mai mare pondă pe partea economică a scopurilor Asociațiunii noastre transilvane. La ședințele sale generale, precum și la ale despărțimentelor să se țină disertațiuni, prelegeri teoretice și practice, precum și expozițiuni. Să-și aibă agenții săi, cari să pro-

page pretutindenea scopurile Asociațiunii și această sarcină ar trebui să și-o ia asupra-și orice Român. Să stăruiască pe lângă comunele politice ori bisericesci, ca în fiă-care comună să fiă unu teritoriu separat comun al ori bisericescu, unde cu copii de școlă și cu poporul să se țină prelegeri practice de grădinăritu, pomologiă și altele. Să stăruiască preotul și învățătorul, ca poporul Duminicile și sârbătorile, în loc de ale petrece în crismă, v'era să le petrecă în acelu loc de praxă, er i'erna în școlă, ori în altu locu acomodat, instruindu-se unii pe alții în felurite industrii.

Tôte acestea nu sunt lucruri peste fire, numai stăruință să fiă. Cu ocaziunea sinodelor protopopesci, mai cu s'eu unde e datină să convină și laici, la ocaziunile binevenite, sub conducerea protopopului, se pote discuta în cestiunea acesta, er rezultatele se potă face cunoscute, pe calea publicității, ca și alții să se îndemne. Tôte acestea nu sunt fantasii, nici n'edravăanii; să se prebeze și peste 20 de ani siguru vomu fi departe, foarte departe, er peste 50 de ani, modul nostru de viață de acum, li-se va păre fiilor și nepoților noștri o fabulă.

X.

SCRILE ŢILEI.

— 30 Noem. (12 Decem.)

Adunarea generală a Ligei. Secțiunea centrală din București a Ligei pentru unitatea culturală a Românilor și-a ținut în 24 Noemvre v. c. adunarea generală de toamnă. Adunarea era numerosă și presidată de d-lu V. Maniu, președintele comitetului executiv al Ligei centrale. Raportul despre activitatea Ligei fu citit de d-lu I. Lupulescu secretarul secțiunii centrale. Raportul, în care se spunea punctu de punctu tôte succesele obținute, a fost furtunosu aplaudat. Celu mai mare rezultat de până acum al Ligei, este solidaritatea națională a Românilor. Raportul se sfârși cu cuvintele: *stăruință în muncă, credință în izbândă*; va fi tipăritu și tradusu și în alte limbi și se va răspândi în tôte Europa. D-lu casieru Gr. T. Brătianu în mijlocul celei mai mari liniști, a espus starea financiară a Ligei, o espunere de mai bine de două ore, acoperită cu tunete de aplause din partea întregi adunări. D-nii censori S. Periețianu Buzeu și I. Bianu și-au depus raportul despre corecta administrare a fondurilor Ligei. D-lu I. R. Goga mul-

pândim, ce se vorbește prin aer, prin apă, prin pădure și pe câmpu.”

Abia să îmbrăcase și abia dejunase Califul Chasid a doua di, când se și ivi marele vizir, ca să-lu însoțescă la preumblare, după cum îi se poruncise. Califul își puse cutiuța cu prafulu fermecătoru la brău și după-ce porunci suitei sale să rămână înderēt, plecă la drumu singuru numai o vizirul.

Trecu mai înteu prin întinsele grădini ale vezirului, aleșu însă înzadar după vre-o ființă viețuitoare, la care să-și încerce fapta lor măestră. Vezirul propuse în fine să m'ergă mai departe cătră unu locu unde elu v'eduse adeseori, multe animale mai ales cocostărci, cari prin înfățișarea lor măiestosă și prin croncăntul lor, îi atraseră luarea aminte.

Califul se învoi și elu. Merseră spre locu. Acolo v'edură unu cocostărcu, care se preumbla seriosu încocu și încocu și căuta bröșce. Când și când ridica capul și croncănta din ciocu. Totodată v'edură sus în aer altu cocostărcu, care nu peste multu să lăsă josu, totu în partea aceea.

— „Mă rămășesc pe barba mea, mărite stăpâne,” dișe marele vezir, că acești doi cătărigari vorbescu acum frumoșe lucruri împreună. Cum ar fi, când ne-am schimba în cocostărci?”

— „Bine diș,” răspuse Califul. „Der stai să mai vedem odată, cum ne schimbăm eră în omeni? Așa e! Să ne plecăm de trei ori spre răsăritu și să dișem „mutabor” și tu erăști ești vezir și eu Calif. Pentru numele lui Dumnezeu însă, nu este iertat să ridem, căci atunci suntem perduți!”

Pe când vorbea Califul astfel, alu doilea cocostărcu undula linu d'asupra capului său și încetu să slobođi la pământ. Califul scose iute cutiuța dela brău, trase o prisă bunișoră, o întinse vezirului, care încă trase una și strigară amândoi: „mutabor.”

În minutul acesta picioarele li-se sbărcosor, să facu sburți și roșii, călăunii cei galbeni și frumoși ai Califului și ai soțului său se prefăcură în picioare neproporționate de cocostărcu, mâinile se prefăcură aripi, grumații se întinseră de unu cotu, barba se facu nev'edută și corpurile li-se acoperiră cu pene moi.

— „Aveți frumosu ciocu, domnule mare vezir,” dișe Califul, după-ce se mirase mai multu timp. „Pe barba protetului! așa ceva n'am v'edut în viața mea.”

— „Mulțumescu din adăncul inimei,” răspuse marele vezir, făcend o închinăciune, „însă dacă este iertat să îndrănescu și eu, așa dișe că Maiestatea Vöstră arătați ca cocostărcu mai frumosu, decât ca Calif. Der, poftiți, mă rog, să ascultăm pe camerații noștri de colu și să ne convingem, dacă înțelegem într'adeveru limba cocostărcilor!”

Intr'aceea cocostărcul alu doilea se scoborise pe pământ. Elu își curăți cu ciocul picioarele, își tocni penele și se duse drept la celălalt cocostărcu. Cocostărcii cei noi să grăbiră în apropierea lor, și spre mirarea lor, auziră următorea convorbire:

„Bună dimineța,” domnă cocostărcică, așa de dimineța ești pe livadă?”

— „Mulțamă dumină, iubită cătă-rigoicuță! M' am făcutu unu micu dejun. Poftescu ceva din elu: nițică șop'elă, s'eu unu piciorușu delicat de bröșcă?”

— „Mulțamă, mulțamă! Astăzi n'am

nici o poftă. Apoi cu totu pentru altceva viu pe livadă. Tatăl meu are astăzi oșpeți, înainte căroru trebuie să jocu, și aici v'eu să mă deprindu puțin în liniște.”

Totodată tînăra cocostărcică păși peste livadă făcend felurite mișcări. Califul și Mansoru se uită cu mirare la ea. Când însă ea stătu într'unu picioru, ceva plecat înainte și-și întindea întrecută grumații cei lungi și-și trăgea erăși ca într'unu șirub, bătend ciudat din aripi, atunci cei doi nu se mai putură reține. Năpădiră într'unu hohotu, din care nu se puteau opri și care era însoțit de croncăntul ciocurilor lor. Abia târziu se putură reculege. Mai înteu se desmeteci Califul. „Asta a fostu bună glumă,” dișe elu, „plătesce mare lucru!” Pagubă, că animalele proște s'au spăritu de risul meu, altfelu de bună-s'eu ar fi și cântat!”

— „Der,” dișe acum marele vezir, „risul în timpul schimbării, ne este opritu. Stăpâne, ce se va întâmpla cu noi?”

„Ei! Mecca și Medina! strigă acum Califul. „Ar fi pröșcă glumă, dacă a

țumesc pentru patriotica conducere a Ligei. D-lă I. Mihalcea apelază la totă suflarea românească și în deosebi la bunul simț al Românilor ardeleni din Bucuresci, ca să se înscrie în Liga. D-lă Mehedinți propune o telegramă de mulțumire și recunoștință d-lor Bonghi, Imbriani și Menotti Garibaldi pentru sprijinul mare ce l-au dat Românilor la congresul de pace din Roma. Propunerea fu primită cu însuflețite aplauze. După ce au mai vorbit încă mulți alții, în aplauzele călduroase ale mulțimei, președintele ridică ședinta. — Acești fu una dintre cele mai frumoase adunări ale Ligei, în care s'a pecetluit lucrarea începută prin seriozitate, demnitate și patriotism cald.

**

Liga pentru unitatea culturală a Românilor — Secțiunea Oltă, va da la 30 Noemvre c. ună bală în folosul ei, la care va fi reprezentată Secțiunea centrală, precum și societățile universitare „Unirea” și „Tinerimea română” din Bucuresci prin 16 studenți. Sâmbătă la orele 2 d. a. studenții din Bucuresci vor sosi la gara din Slatina, unde vor fi primiți de comitetul secțiunii și de cetățenii slătineni. Musica militară a regimentului de Oltă va cânta la sosirea trenului în gară. După salutarea de bună sosire, studenții vor fi conduși în oraș. La orele 9 seara se va începe balul. A doua zi, Duminecă, se va face inaugurarea cabinetului de lectură a secțiunii Oltă. Măsa comună. Excursiuni: la monumentalul pod peste Oltă, unde studenții vor fi fotografiați, spre a avea o plăcută suvenir delă Slatina, apoi vizitarea gimnasiunii, a școlilor primare și a școlii de agricultură delă Striharețu, lângă Slatina. Pentru comitetul arangiator: Simeon Crainică, președinte; I. Moisilă, secretar:

**

Inaugurarea capelei române din Paris, după cum anunță ziarele franceze, e fixată pe 1 Ianuarie 1892. Serbarea aceasta se va face cu mare pompă. Invitațiunii vor fi adresate președintelui republicii franceze, corpului diplomației și presei. Aceste ziare adaugă, că restaurațiunea acestui monument a costat 500,000 franci.

**

Inchiderea școlilor în Budapesta. Se scrie din Budapesta, că la propunerea oficiului orașenesc, primarul capitalei, Kamermayer a dat ordin, ca din 10 Decemvre începând și până în 6 Ianuarie, să se închidă toate institutele de învățământ și de creștere aflătoare pe teritoriul capitalei. Dispozițiunea aceasta s'a luat din motivul, că între băieții de școală bătute morburii

contagioase. Din raporturile capitalei Budapesta apare, că din 12 Noemvre până în 3 Decemvre a. c. s'au bolnăvit de difterită 203 băieți, dintre cari 74 au murit, și alți 319 s'au bolnăvit de alte bôle contagioase, murind dintre ei 21.

**

Din Târlungeni. (Săcele) primim o plângere la adresa învățătorului Nicolau Comșa, despre care ni-se scrie, că ar avea patima curioasă de a chinui pe biei școlari cu propunerea prea încordată a limbei maghiare. Ni-se mai scrie, că el pentru a adevări primăria repartiției învățătoresci, le dă omenilor chitanțe scrise în limba maghiară. — Ce dăce la asta d-lă învățător Comșa și ce dăce poporul, care-lă susține pe d-sa?

**

Impăcare între Cehii tineri și Cehii bătrâni. Ziarul „Politik” din Praga, organul Cehilor bătrâni, a publicat în zilele din urmă mai mulți articoli ai unui Ceh bătrân, în care între altele vorbește și despre o unire a Cehilor tineri cu Cehii bătrâni în contra copleșirii Nemților. Organul Cehilor tineri „Narodni Listy”, răspunde într-un articol, că Cehii tineri sunt gata, ca să primescă unirea cu condițiune însă, ca deputații Cehilor bătrâni din dieta boemă să-și depună mandatele lor.

**

Limba rusescă în armata noastră. Cătim în „Magyar Hirnap” interesanta scoire, că ministrul de honvegi br. Fejervary a adresat o circulară către comanda glotelor din Croația-Slavonia, în care este provocată să formuleze o listă a tuturor glotașilor, cari vorbesc limba rusescă.

**

Cartea poporului. D-lă Nicolau Anca, faur în comuna Chișfalău, a cetit „Cartea poporului” de d-lă Ioan Popă Reteganulă. D-sa a rămas foarte mulțumit cu cuprinsul acestei cărți și dăce, că e vrednică nu 75 or., ci 7 fl. 50 or. O recomandăm cu totă căldura măestrilor români, fiindcă în această carte sunt multe învățături bune nu numai pentru oră care Români, ci și în specială pentru măestrii noștri.

**

Ex-impăratul Don Pedro ală Brasiliei a reposat în etate de 66 de ani. Ceremonia înmormântării a fost foarte imponentă. O mare mulțime de omeni a fost de față. Șapte regimente de infanterie, un regiment de cuiraseri și o baterie de artilerie au făcut onorurile militare. La înmormântare au asistat reprezentanții președintelui republicii

franceze Carnot, ministrii, birourile camerei, corpul diplomației și demnitarii brasilieni. După ceremonia religioasă, corpul a fost transportat la gară unde trupele au defilat înaintea carului funebru. Apoi cosciugul a fost pus într-un vagon transformat în capelă; el va fi transportat la Lissabona, însoțit de membrii familiei imperiale.

**

Un diarist espulsat. Din Sofia se telegrafiază: Corespondentul „Agenției Havas”, Chadourne acusat, că răspândește sciri false în străinătate asupra principelui Ferdinand și a guvernului său, a fost espulsat din Bulgaria. „Agenția Havas” anunță că ministrul francez de externe, Ribot, a dat ordin agentului diplomației franceze din Sofia, ca să protesteze în contra espulsării corespondentului Chadourne.

**

Tinerimea croată, a trimis în zilele aceste o mare deputațiune la Diacovar să se închine episcopului Strossmayer și să-l roge să primescă a fi nașul noului palat ală academei croate din Zagabria, care se va inaugura în curând cu mare solemnitate. Cu această prilej deputațiunea tinerimei și-a exprimat dorința, ca episcopul Strossmayer să intervină pe lângă papa pentru introducerea limbei slavone în biserică, în locul celei latine.

**

Prietenia între un șerpe și un copil. O întâmplare foarte curiosă ne împărtășește d-lă preot Nicolau Lupană din Chiuzbaia. D-sa ne spune, că în decursul verei, nise tineri țărani români, ce locuiau pe „Valea-roșiă” de pe teritoriul Baiei mari, aveau obiceiul de-a merge în decursul zilei la lucru la câmp, și pe un copil ală lor, în vârstă de doi ani și jumătate, îl lăsa închis în casă, punându-i jos câte-un blid cu lapte pentru ca să se hrănescă în decursul zilei. Delă o vreme însă mama băiețului băga de seamă, că copilul ei totă flămândă rămâne, măcară blidul cu laptele tot-deuna îl găsia gol, când se întorcea acasă. Vrând să afle cauza, mama pândi odată prin ferestră și vădă eșind de sub masă un șerpe mare, care se duse la blidul cu laptele și încep să mănânce împreună cu copilul. Mama vădă pe copil lovind șerpele cu lingurița peste cap și dicându-i: „Papă și miețul, nu numai laptele”. Șerpele iritat se întorse către copil, își scose limbile și încep a sisăi, dăr nu l'a mușcat. În urma acesta părinții înspăimântați părăsiră locuința aceea, mutându-se într'altă loc.

Speculă miserabilă. Din Timișoara se scrie, că zilele trecute poliția a pus mâna pe o femeie, care făcea speculă miserabilă și păcătoasă, prin aceea, că înșela fete tinere nevinovate și le espunea apoi prostituțiunii. O copilă de 15 ani din Aradul nou însă, cu numele Morschl Erzi, i-a demascată păcătoasa speculă. Ea observând, ce intențiuni are femeia Pokorny Rosa, într-un moment potrivit a fugit la poliția și a descoperit fapta. Poliția a pus mâna pe femeie și a închis-o.

**

Explosiune. Din Bologna se telegrafiază: În Marano a explodat o fabrică de iarbă de pușcă. Patru persoane au fost ucise, trei greu rănite, și o mulțime de omeni ușor răniți.

**

Cununia d-lui Iuliu I. Roșca cu d-ra Elena A. Zănescu va avea loc mâine dimineață la zece ore în biserică Sf. Nicolae din loc. — D-lă Corneliu I. Secoșianu și d-ra Eufrosina I. Gămulea se vor cununa Duminecă în 1 Decemvre v. la 7 ore d. am. în Brăila.

— Să fiă într-un césu cu noroc!

**

Concert. D-lă B. Papazovicu din Brăila va da Sâmbăta viitoare un concert în sala Redutei orașenesci din loc. Venitul concertului ni-se spune, că va fi destinat pentru ajutorarea studenților săraci delă școlile din loc, fără deosebire de naționalitate.

**

Musica regimentului 82 de infanterie, va da un concert, mâine seară în sala hotelului Central Nr. 1. Inceput la 7 $\frac{1}{2}$ ore. Prețul de intrare 30 cr. Programul e următorul: 1. Fr. Erkl: Ouvertură la opera „Hunyadi Laszlo”. 2. P. Mascagni: Introducere și Siciliana din opera „Cavalleria Rusticana”. 3. Millöcker: Vals din opereta „Der arme Ionathan”. 4. Balfé: Duet din opera „Die Zigeunerin”. 5. Schreiner: Fantasia din opera lui Bizet „Carmen”. 6. Langey: a) Serenadă mexicană, b) Trăumeri aus den Kinderscenen. 7. Kenzak: „Prager Stammbätter, potpouri.— 8. Ivanovic: „Meteor” Vals. 9. Robandi: „Alla stella confidente” romanță, solo pentru trambieță. 10. I. Bayer: Potpouri din baletul „Puppenfee.”

Necrolog. Eugenia Dobrinu, în etate abia de 6 luni a reposat Vineri în 4 Noemvre v. la 10 ore seara în Voila. O deplângă înfrânți părinți Georgiu și Maria Dobrinu, apoi Aurelia, Aureliu, Corneliu și Virgiliu, ca soră și frați.

Selăștuiescă între cei blândi!

trebui să rămânem cocostărci! Adu-ți aminte de cuvântul acela prost, eu l'am uitat de totă.

— „De trei-ori să ne închinăm spre răsărit,” dăce vezirul și să dicem... ei, dăr cum?... Stai: mu—mu—mu; ba nu, nu-i așa.”

Și se întorseră spre răsărit, se închină neîntrerupt, încât mai că atingeau pământul cu ciocurile. Dăr, vai, cuvântul fermecător le eșise din minte, și ori de câte-ori să pleca Califul, și ori de câte-ori vezirul striga cu doră mu—mu—, ori ce amintire de cuvânt dispăruse și bietul Chasid cu vezirul său erau și rămăseră cocostărci.

Fermecatii umblau superați pe câmpuri și nu sciau de loc, ce să începă în nenorocirea lor. Din pielea de cocostărcă nu puteau eși, ca să întorcă în cetate și nu puteau, ca să spună că sunt ei. „Cine m-ar crede,” strigă cocostărcul Calif, „că, în figura asta, sunt eu, Califul? Și chiar de ar crede, ei nu vor voi să aibă un cocostărcă de Calif.”

Astfel se tîră mai multe zile încocoșe și încolo și se nutriră necăjiți cu

fructe de câmp, pe cari însă, cu ciocurile cele lungi, nu le puteau mânca. De șopârle și brôsce nu mai aveau poftă. Singura lor plăcere în starea asta era, că pot să sbura. Astfel săburară mai des pe coperișele din Bagdad, ca să vedă, ce se întâmplă acolo.

În zilele cele dintâi observă pe strade o jale și neliniște mare. Cam a patra și însă, după ce fură fărmeceți, aflându-se ei pe palatul Califului, vădă jos pe strade o procesiune pompoasă. Sunau tobe și trambiețe, un om îmbrăcat într'o manta roșiă, cusută cu aur, călăria pe un cal împodobit, înconjurat de servitori, în haine strălucitoare. Jumătate Bagdadul săria după el, toți strigau: „Trăiască Mizra, Dominitorul din Bagdad.”

Atunci cei doi cocostărci de pe coperișul palatului se uită unul la altul și Califul Chasidă dăce: „Dai tu cu socotă, mare vezir, de ce sunt fermecat? Mizra acesta este fiul dușmanului meu de mörte, ală puternicului vrăjitor Cașnur, care într-un césu rău a jurat să-și răsbune asupra mea. Cu toate astea, nu-mi pierdă speranța.

Vino cu mine, scumpe soț de nenorocire, să călătorim la mormântul profetului; cine soie, pöte că la locul sfânt se va desfăce fărmecele.”

Și s'au ridicat de pe coperișul palatului și au sburat în partea spre Medina.

Ei, dăr pentru o călătorie așa îndelungată nu prea mergea cu sburatul. Nu erau deprinși de ajuns. Califul, ce e drept, sbura înainte, dăr credinciosul Mansor găfăia din dărăt și striga: „O, stăpâne, îndată nu mai pot să sbura. Domniata sboră prea iute. Acum e și seară, bine am face să căutăm un adăpost pentru nopte.”

Chasid se înduplecă la rugămintile șerbului său și fiindcă în vale jos zări o ruină, care se părea, că le va pute da adăpost, sbură către ea. Clădirea părea a fi fost odinioară palat. De sub ruine se ridicau sale frumoase. Mai multe odăi, încă binișor conservate, erau mărturie, că de pompoasă a trebuit să fiă odată casa acesta. Chasid și soțul său se preumblă prin amburii să-și găsescă un locșor uscat. De-odată cocostărcul Mansor

stete locului. „Döme și Stăpâne!” șopti el încet, „numai de n'ar fi nebun pentru un mare vizir, și și mai mare pentru un cocostărc, să se témă de năluc. Nu soiu cum, dăr pare că-mi furnică totă trupul, pentru că aici în apropiere am auzit cum se cade gemând și suspinând.” Califul încă stete'n loc, și auzi un om plângând încet. Plin de curiositate voia să se ducă în direcția de unde veniau tânguirile, vizirul însă îl apucă cu ciocul de aripă și-l rugă fierbinte să nu se mai arunce în primejdi nouă și necunoscut. Dăr înzadart. Califul, căruia și sub aripa de cocostărcă îi bătea o inimă vitează se smânci delă el, fără a mai băga în seamă, că iau rămas câteva pene în ciocul vizirului. Printr-un coridor întunecos ajunse în curând la o ușă, ce se părea numai aninată; îndărătul ei auzi suspinuri clare, între ele vaete slabe. Cu ciocul împinse ușa, stete însă surprins, pe prag. În odaia ruinată, luminată săracios numai printr'o ferestruică mică cu gratii, vădă pe pământ ședând o buhă mare de nopte. Lacrimi ca bobul îi curgeau din ochii

Declarațiunea noului guvern român la cameră.

Crisa ministerială, care a durat totă săptămâna acosta în România, s'a sfârșit. Ministerul, constituindu-se a dat camera următoarea declarațiune:

Domnilor deputați!

Chemați la guvern în urma demisiunii ministerului precedent prin încrederea Majestății Sale Regelui, vom începe opera de reforme înțelepte începute în cei din urmă ani.

Ideile noastre sunt cunoscute. Conservatismul nostru moderat și sentimentele noastre liberale pot da satisfacere oricăror aspirațiuni moderne.

Aceste opinii fiind ale majorității parlamentare actuale, credem, că suntem reprezentarea lor fidelă la guvern.

Unitatea de vederi și de direcțiune va face și mai spornică și mai folositoare activitatea noastră, și prin concursul d-văstră luminată și puternică vom pute aduce la un bun sfârșit opera ce am început.

Facem d-er un câlduros apel la spiritul d-văstră de concordiă și de patrioți cu desinteresare pentru ca toți împreună să ne consacram acestei înalte datorii.

Semnați:

Lascar Catargiu, ministru de interne și președinte al consiliului. *Generalul G. Manu*, ministru de domenii. *Al. Lahovari*, ministru de externe. *Al. Știrbey*, ministru de finanțe; *C. Olănescu*, ministru de lucrări publice; *Generalul I. Lahovari*, ministru de resbeli; *D. Sturdza Scheianu*, ministru de justiție; *Tache Ionescu*, ministru de instrucție și culte.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Dela Niru (comit. Sabolciu), 8 Nov. v. 1891.

Stim. D-le Redactor! Nu pot rămâne nepetrusă inima mea românească, ori de câte ori mi-se dă ocaziunea fericită de-a vedea cum nămălu românesc, deși strivită de vitrega sorte, ce i-a croit-o stăpânirea unghierească, își dă și ultimul denar, decât este vorba de școlă și biserică, numai să nu fi fost amăgite de conducătorii săi.

Își dă și ultimul denar, și-l dă cu drag, pentru-că vede și știe prea bine, că din multe sale contribuiri, ce i se cer, numai ceea ce contribuie spre aceste două scopuri mărețe, pentru școlă și biserică, se întorce numai pentru binele și folosul său, pe când toate celelalte contribuiri mai mult ori mai puțin, trec în buzunarul unor străini, dela cari nu are nici un folos, ci numai suferințe.

La scrierea acestor știri m'a îndem-

nat o mică serbare, ce s'a petrecut în ziua de 8 Noemvre v. c. în comuna românească Niru-Adon, ală căreia popor român este rănit până în suflet de nedreptățile, ce i se fac.

Serbaria consta în sântirea a două clopote nouă, cumpărate de un popor credincios cu numele *Mihailu Lazaru* și soția sa *Maria Vașu*, fiindcă unul dintre clopotele cele vechi s'a crepat, și cele rămase sunt foarte mici și sunetul lor nu străbate așa departe, ca să audă fiica-poporului credincios, fiindcă Niru-Adonul e o comună foarte mare. De aceea d-lu preot local a provocat tot poporul, ca să se înțeleagă să cumpere un clopot nou la sânta biserică. D-er susu d-ului poporului credincios, carele e tot-odată și curator primar, a dist, că el singur va cumpăra pe sâma bisericii 2 clopote și și-a și ținut cuvântul bravul Român, cumpărând două clopote mari în preț de 500—600 fl. pentru care faptă această bărbat brav merită totă stima poporenilor.

La sântire a fost de față și Rvd. D-nu protopop Paul Popu, din Vașad, și cîntirimul bisericii era îndesat de popor, în număr de vre-o 1500 de oameni. Clopotele au fost sântite în onoarea Prea curatei vergure Maria și a sântului Arhanghelu Michailu. Patrinii acestor clopote, au fost d-ra Măriora Barbulu, care a înfrumusețat ambele clopote, cu d-lu Augustin Lazaru.

Sfârșindu-se ceremonia, M. O. D-nu preot local a ținut o cuvântare acomodată către popor; într altele a amintit, cum că clopotul cel vechi, care s'a crepat, este de 100 de ani, pe care se află scris în grai românesc cu literele cirilice această inscripțiune: „Acest clopot l'au cumpărat Pujanu Ioanu cu socia sa Kirania dela Tritulu de susu dein Ardalu în a. 1792.”

Acastă inscripțiune este dovada cea mai eclatantă despre originea Românilor din Niru-Adon. Eu cred, că și d-lu Ujfalusy Béla, proprietar în Mihaldu, aproape de Adon, își va retrage părerea sa exprimată într'un articol din „Bud. Hirl.” despre originea Românilor Adoneni. Asemenea îi recomand și d-lui Domahydy din Domahida, dimpreună cu toți juđii, cu cari a afirmat, că pe Niru nu se află nici un suflet de Român, să vină și să se convingă, și numai după aceea să bucine în lumea mare adevărul, și nu neadeverul.

După ce mai rosti o vorbire și Rvd. D-nu protopop, mărețele clopote au fost trase în turnul bisericii între stri-

**) Tritulu de susu este o comună pe Câmpia Ardealului, nu departe de Turda. — Red.*

găte de bucurie așa de puternice, încât s'a sgduit tot Sabolciul, fiindcă au fost eșite tot din pepturi românesce.

După finirea acestora, bravul Român Mihailu Lazaru, în fruntea poporului, a mers la casa sa, invitându pe toți la densus, ca împreună cu densus să se desfășeze în acea zi de bucurie. Era inteligința română se întruni la bravul preot local, unde formă o coronă frumoasă românească, o coronă de aur pentru Niru-Adon. În această coronă frumoasă, afară de R. D-nu Protopopu, am mai vădit pe stimab. d-re: Măriora Barbulu, Elena Călcianariu, fiicele bravului preot local, mai departe on. d-ni Victor Bistranu cu soția sa, on. d-nă Eleonora Bistranu n. Chirila din Niru-Aciadu; d-ra Lucreția Muresianu, d-lu teologu abs. V. Seremi, On. d-nu capelanu local, I. Oprea cu soția sa, Ana Buro ș. a. apoi bravii învățători Georgiu Basiliu Vancu și Traianu Muresianu, cari altcum și domniilor împletesc corone frumoase pentru Niru-Adon.

Unu Vultură de pe Niru.

Emanciparea țeranilor.

Din discursul lui M. Kogălniceanu rostit la jubileul Academiei Române.

(Urmare.)

Când, în ziua de 18 Decemvre, raporturile comitetelor veni în discuțiunea întregi Adunări-mume ad-hoc, marea sală a ședințelor adunării fu încunjurată de mii de proprietari alergați din toate unghiurile Moldovei și chiar din județele învecinate ale Munteniei. Deputații, cari erau pentru o soluțiune favorabilă cererii țeranilor fură mai ales asediați și amenințați de alegătorii lor. Eu eram în adunarea din 1857 reprezentant al proprietarilor mari din Dorohoiu. Trei zile am fost, potă dice, răstignit de cătră moșnașii din acelu județ, aduși anume ca să-mi închidă gura de a vorbi și să-mi lege mâna de a scrie. Mi-se pune înainte, că mandatul ce-mi dase nu era, ca să desbată cestiunea țeranească, ca să dau țeranilor moșile lor, ci ca să întăresc și să unesc moșia cea mare, România. Cu lacrimi d-er am trebuit să mă supun și să mă abțin de ori-ce soluțiune radicală; m'am mărginit a mă uni cu propunerea prezentată de Dimitrie Rallet și susținută de Vasile Sturdza, Petru Mavrogheni și alți partizan ai emancipării țeranilor, cari se mărgineau a proclama în principiu „desființarea răsplătirei prin lucru a pământului ce se dă locuitorilor după aședmintele de astăzi” și rezervarea adunării legiuitoare viitoare de a vota o lege căreia, să fiă supuși și locuitorii și proprietarii, și care, desvîlind acele

principii, să hotărască această cestiă atât de importantă și demnitară pentru Principatele-Unite.

Acastă socotință, pe lângă subscriitorii de mai sus, mai cuprinde și subscrierile lui Dimitrie Miculescu, Michailu Jora și Alecu Teriachiu încă în viață, și a lui Neculae Cananau, Manolache Costache, Iancu Fotea și Costache Rolla, trecuți în cealaltă lume.

Aduarea ad-hoc — potă dice asediată — a votat nu mai puțin decât de ce propunerii; nici una din ele n'au obținut majoritate, trimițându-se definitiv hotărîre la viitoare adunare legislativă.

Resultatul d-er a fost negativ, un rezultat însă s'a dobândit: despărțirea partidelor pe tărîmul chestiei rurale s'a efectuat, formându-se pentru întâia dată atunci în mod definitiv partidul liberal și partidul conservator, când mai înainte lumea politică din Moldova era împărțită numai pe tărîm politic, adică partidul unionist și partidul separatist.

Cestiunea rurală a mai venit apoi în sinul Comisiunii Centrale dela Focșani; ea a dat loc la lungi și furtunoase discuțiuni între liberali și conservatori; majoritatea conservatoră a redactat în fine un proiect prin care țeranilor se libera brațele, d-er li-se smulgea bucățile de pământ muncite de ei sute de ani, lăsându-li-se dreptă singură mîngăere locuințele și câte-va prăjini de islaz (imaș). Negreșit că acea soluțiune nu era ceea ce aștepta țerănimea după atâția ani amari de răbdare; negreșit că nu corăspundea la prescripțiunile articolului 46 al Convențiunii din Paris. Țeranii însă, deși frământați de durere, rămaseră toți liniștiți, d-er de liniștea care precede furtuna, și furtuna o intenția însăși Comisia Centrală, care, fără șoarea și aprobarea puterii executive, puse de se tipări și se împărți prin sate, în mii de exemplare, proiectul nefast votat de ea.

Indată după săvârșirea Unirei, în luna Iunie 1862, primul ministru al României Barbu Catargiu, apărătorul infocat al proprietății absolute în posesiunea exclusivă a marilor proprietari, infățișă proiectul de lege votat de Comisiunea Centrală. Discuțiunea asupra acestei legi, afară de timpul ce s'a întrebuițat în secțiuni, n'a reclamat mai puțin decât șapte lungi ședințe, dela 25 Maiu până la 6 Iunie, și ședința din 11 Iunie, când s'a dat votul definitiv.

Nu voiu intra în amănunțimile acestor lungi discuțiuni, pentru-că unii și din cei mai principali, sprijinitori și împotriviți ai proiectului de lege ela-

cei mari, rotunzi, și cu voce răgușită își scoate tânguirile prin ciocul ei strîmb. Când însă ea vedă pe Califu și pe vizirul lui, care încă se tîrse într'aceea la ei, de-odată a dat un strigăt de bucurie. Frumusețu își sterse lacrimile din ochi cu aripile ei cele cu pete cenușii și, spre mirarea celor doi, strigă în limba arabă curată: „Bine ați venit cocostărilor! O! să-mi fiți unii presemnă bună ală scăpării mele. Căci odinioară mi-s'a profetă, că mare norocire imi vor aduce cocostărilor.”

După ce s'a reculesu Califul din mirarea sa, se plecă cu grumadii lui cei lungi, răcăi cu unul din subțirele sale picioare o jumătate de cerc frumos și duse: „Prea stimată domnișoră buhă! După vorbele tale presupun, că ești o ființă nenorocită și ai o sorte tocmai ca noi. D-er, vai! Speranța ta, ca să fi mântuită prin noi, desértă este. Singură vei recunoșce neputința noastră, îndată ce vei auzi pățaniile noastre.”

Și i-a povestit istoria străformării lor.

Buha fi mulțumi și, dreptă dovadă, că ea e totă așa de nenorocită, le povestă și ea pățania ei. „Tatăl meu, duse

ea, este regele Indiei, eu, unica, nenorocita lui fiică, mă numesc Lusa. Vrăjitorul acela, Cașnuru, care v'a fermecat pe voi, m'a nenorocit și pe mine. Elu venise într'odă la tatăl meu și mă ceruse de nevastă pentru fiulul său Mizra. Tatăl meu însă, omu iute, a poruncit să-l arunce pe scări în jos. Miserabilul se furișă sub altă figură în apropierea mea și odată, când luam în grădina mea mîșca dulețurii, să mă răcoresc, elu îmbrăcatu ca solav, imi dete o beatură, care mă schimbă în această ființă urgisită. De spaimă am căzut leșinată. Amețită m'a adus apoi aici și m'a strigat în urechi cu voce înfricoșată:

— „Așa să trăiesc tu, urită, ca să te urgisescă chiar și animalele, până la mărtea ta, ori până când cineva de voia bună te va cere de soție în această figură, în care stănesc grătă. Astfel imi răsună eu în contra ta și în contra tatălui tău îngămfat.”

„De atunci au trecut multe luni. Tristă și singură trăiesc ca o pustnică în locuința acosta, desprețuită de lume și chiar spre îngrețosare animalelor; frumoasă natură este închisă dinaintea

mea, pentru-că eu sunt orbă ziua și numai când luna, ori stelele își revarsă lumina palidă peste ziduri, numai atunci cade de pe ochii mei vîlul întunecos.”

Buha sfârșise și cu aripa își șterse din ochi lacrimile vîrsate povestindu-și suferințele.

Califul ascultându cele spuse de princesă se cufundase adencu pe gânduri. „Decă toate nu mă înșelă, duse elu, atunci între nenorocirea noastră, este ore care legătură, d-er unde se găsesc cheia acestei găciturii?” Buha i-a răspuns: „Ah, domnule, și mie mi-se pare așa ceva, pentru că odinioară, în tinerețele mele, mi-a prorocit o femeie înțeleptă, că un cocostăro imi va aduce mare noroc, și eu potă că aș scoi cum să ne scăpăm.” Uimitu întrebă acum Califul, că ce înțelege ea prin asta? „Vrăjitorul, care ne-a nenorocit pe amândoi”, duse ea, vine în fiă-care lună odată în ruinele aceste. Nu departe de odaia acosta este o sală, în care obicei nesce să ospeteze cu mai mulți tovarăși. De multe ori i-am pândit eu acolo. Ei își povestesc atunci toate neleguirile lor. Cum ar fi când i-ai pândi și domniata? E cu puțință, ca la a-

semenea ocaziune, să spună și losinca (parola) pe care ați uitat-o.”

— „Ah, scumpă princesă”, strigă Califul, „spune-mi, când vine și unde e sala aceea?”

După ore-care tăcere ea răspunde perplexă: „Iertați-mă, eu numai sub o condițiune vă împlinesc dorința.”

„Care e aceea condițiune? care e?” strigă Chasidu. „Poruncesc numai, și împlinesc ori-ce condițiune.”

„Bucurosă aș fi, vrea să scap și eu”, răspunde ea cu sfîlă. D-er acosta se potă întempla numai... Aici eraș tăcu și decă obrazul n'ar fi fost acoperit cu pene, Califul ar fi vădit cum i-s'a suit sîngele n față și câtă e de rușinosă. După aceea adause ea: „— se potă întempla numai, decă unul din voi mă ia de soție.”

Cocostărilor fură surprinși de condițiune acosta. Califul făcu semn vizirului și amândoi eșiră afară, ca să se înțeleagă.

„Mare vezir”, duse Califul înaintea ușii, „asta e prôtă trebă; domnia-ta însă o potă lua de soție.”

„Așa?” răspunde acesta, „că după ce m'oi duce acasă, să-mi scotă nevasta

borat de Comisiunea Centrală, sunt în viață; și cu totă reserva și delicatețea, ce așî întrebunța-o, m'așî teme să nu intru în personalități. Imi va fi însă permis să spun, și a mă mândri de acesta, că în două lungi ședințe, și anume în zilele de 25 Maiu și 1 Iunie 1862, am combătut proiectul înfățișat prin două lungi discursuri, cari, făcând în deosebi n'au ținut mai puțin de patru până la cinci ore. Am avut de adversari puternici, și prin marele său talent și prin autoritatea sa de prim-ministru, pe Barbu Catargiu, cel mai mare și mai convins orator al conservatorilor. În vehemența sa, elu califica discursul meu de chimeră, o chimeră ciudată, paradoxală, o chimeră cu capul de porumbiță făgăduind multă blândea, cu trunchiul de aspic plin de venin și cu coda de șopărlă măglisitoare; învinuindu-mă, că am stigmatizat proprietatea cu cele mai degradate calomnii, cu un cuvânt, am satisfăcut principiile lui Proudhon, care dăce că proprietatea este o hoție; că, în fine, am încheiat cerându cu multă umilință a să da țeranului, ca un fel de milostenie, pământul ce-lu cultivă astăzi.

Când asemenea cuvinte se rostesc de către un prim-ministru ca Barbu Catargiu și într-o adunare ca cea din 1862, în care erau concentrate toate forțele conservatorilor întruniți din amândouă țările, rezultatul nu putea să fie decât aoelel prevăcut.

În 11 Iunie, aniversarea revoluțiunii din 1848, și două zile numai după mărtea funestă a lui Barbu Catargiu, ucisul la ușile parlamentului prin o mână criminală, din nenorocire rămasă necunoscută până astăzi, — maioritatea adunării, speriată și indignată de o crimă fără exemplu încă în analele țărilor române, nu mai ascultă glasul dreptății, ci, împinsă de ură și de răsunare către țeran, întru nimică solidar, cu un asasinat, nici dorit, nici pregătit, nici săvârșit de ei, — a votat ștergerea tuturor drepturilor țeranilor, luarea din mâinile lor a ogorilor muncite de ei, dându-le însă drept mângăere, ca pământ comun, trei pogone la moșii de câmp, două pogone la moșii de mijloc și un pogon și jumătate la moșii de munte, și acesta încă nu ca proprietate absolută, ci numai ca pământ arădat cu o chiră perpetuă, care urma mai târziu a se hotărî de către consiliul județian.

Etă tristul rezultat dobândit într-un timp care n'a ținut mai puțin decât 14 ani, de la 1848 și până la 1862.

Discutată a fost oestiunea în mod contradictoriu între proprietari și între

țeran, în sinul Comisiunii Mixte din București an. 1848; discutată a fost oestiunea în sinul Adunării-mume ad-hoc din Iași din 1857; discutată a fost oestiunea în sinul Comisiunii Centrale legislative din Focșani; discutată a fost oestiunea în prima sesiune a întăului parlament al României-Unite; și măsura emancipatorie, de și măsură înțeleasă de chiar adversarii ei, de și studiată, ooptă prin atatea și atatea lungi și variate discuțiuni, totu se amână din comisiune în comisiune, din cameră în cameră; și țeranul român totu a rămas neclintit în speranțele sale, totu a rămas supus legilor în ființă și a urmat a fi modelul ordinii și legalității.

Că legea votată de Cameră în ziua de 11 Iunie, ca batjocură a aniversării zilei de 11 Iunie 1848, când mișcarea națională din București a decretat marile principii politice și sociale reclamate de poporul român; că acea lege, dăce, nu putea avea ființă, nu putea fi aplicată; că era prin urmare mărta în însăși ziua născerii sale; — au înțeles-o însăși miniștri, cari au urmat ministerului lui Barbu Catargiu. Insuși bătrânul Arsachi, colegul și coreligionarul repausatului ministru și urmașul său în scaunul prezidențial, n'a cutezat s'o supue sancțiunii domnesci. Totu așa a făcut și ministerul Kretzulescu, care a succedat la putere ministerului Arsachi.

Când, la 11 Octomvre 1863 am fost chemat în capul noului ministeriu, am găsit proiectul în starea în care elu a fost trimis de către șeful camerei prezidenței, Consiliului de miniștri.

Negreșit, că nu așî fi cerut sancțiunea domnescă la un proiect ale cărui temelii eu și cu toți liberalii de orice nuanțe le-am combătut cu totă energia într-un șir de 16 ani neîntrerupți.

După ce în sesiunea Camerei din 1863 și 1864 am prezentat proiectele de lege comunale și județene, secularizarea mănăstirilor închinare și neînchinare și trecerea către Statu a tuturor moșiilor mănăstirești, reprezentând a parte parte din teritoriul României, — și am obținut votarea lor, potu dăce, în unanimitate (adece și de către conservatori și de către liberali), și alte legi de reforme liberale: — în Aprilie 1864 am înfățișat, în fine, și proiectul de lege rurală, ast-fel, precum partidul liberal l'a prezentat în 1862 în opozițiune cu proiectul de lege elaborat de Comisiunea Centrală; dăce de aci lucrurile s'au încurcat într-un nod gordian. Numai pentru că proiectul de lege

a fost prezentat și că „Monitorul“ a publicat în aceeași zi cuprinderea lui, am primit un vot de blam. Publicațiunile însă erau necesare pentru a liniști populațiunile rurale agitate de publicitatea dată proiectului de lege al Comisiunii Centrale.

Ministerul și-a dat dimisia. Domnul nu a primit-o și Camera a fost prorogată pentru ziua de 2 Maiu. În această zi adunarea, din momentul surirei la tribună a biroului său a declarat că nu voese a tracta cu mine nici oestiunea rurală, nici reforma legii electorale ocrotită de streini prin convențiunea din Paris.

Mă opresc aci.

Descrierea cauzelor, cari au provocat lovirea de Statu din 2 Maiu precum și consecințele acestui act afară din lege, nu potu forma obiectul unei simple conferințe. Și apoi descrierea evenimentelor din 1864 ar constitui încă o istorie de actualitate, și nu cred, că așî face bine, decât m'așî însărcina, cel puțin acum, cu facerea acestei istorii.

Mă voiu mărgini numai a cita, ca simple fapte, înfățișarea acestui proiect în desbaterea Consiliului de Statu și promulgarea sa în ziua de 14 Augustu 1864.

Desbaterea acestei legi a ținut mai multe zile în Consiliu de Statu, prezidat de însuși Domnul. Și aci simt o datorie de a exprima și astăzi recunoștința mea vicepreședintelui acelu corp investit atunci cu puterile legiuitoare, Costache Bozianu și membrilor săi A. Creșescu, G. Vernescu, A. Papadopol-Calimach, P. Orbescu, D. Bolintineanu, G. Apostoleanu și câtor-va altor spirite luminate, cari m'au ajutat în greaua întreprindere.

Proiectul meu s'a modificat în bine, dăce am găsit o împotrivire la propunerea mea de a se aplica legea de îndată, adece de la viitorul 23 Aprilie 1865.

Majoritatea Consiliului de Statu, cu care s'a unit Domnul, n'a primit imediata aplicare, ci a amânato după trei ani. O asemenea legiuire, o legiuire socială, amânata în aplicarea ei după trei ani, atunci când țera întrăgă, proprietari, arădași și mai ales țeranii, toți în picioare așteptau cu nerăbdare o soluțiune definitivă și imediată; o asemenea amânare, dăce, însămnă însăși condamnarea și sfărîmarea legii.

(Va urma.)

HIGIENA.

Aerul curat.

Omulu, ca să potă fi sănătos și chiar ca să potă trăi, are nevoie

ca să răsufle un aer câtu se potă de curat. Aerul atmosferic e compus mai cu semă în două elemente ale naturii: azotul și oxigenul. Aceste elemente sunt hrănitore pentru corpul omului: oxigenul mai ales arde din sângele omului substanțele netolosite corpului său, prefăcându sângele vinosu său negru în sânge roșu său arterial. — Dacă aerul este stricat sau în cantitate nedeajunsă, atunci omul se asfixiază, se înădușă, și atunci i se învinețesc unghiile, degetele obrazul și corpul, răsufierea se îngreue și mōre.

Când soba bate la capu, atunci aerul conține, pe lângă elementele sale și oxidu de cărbune, care opresce răsufierea și potă omorî pe om. Nu e satu, nu e orașu, în care în timpul iernei se nu se fi întemplat casuri de mōrte prin bătaia sobei la capu; de aceea cel mai periculos obicei este de a pune capacele (coperișele) la sobă, mai ales în timpul nopții și dacă toculu nu este stins cu desăvârșire din sobă.

Acelu oxidu de cărbune este otrăvitor pentru omul ce-lu răsufă, elu provine mai ales din arderea cărbunilor (lemn, mangal, etc.) și simptomele acestei otrăviri se cunosc prin dureri de capu, grăță, vērșături, vijitur de urechi, somnolență și alte simptome, cari dacă persistă, aduc un somn îndelungat, din care se potă întempla ca omul să nu se mai tredească. Otrăvirea cu oxidu de cărbune o simtute toate femeile, cari calcă rufele cu mașini de calcatu, în cari ard mangalul său cărbun de cocsu. Unu consiliu ce-lu dăm, este ca femeile să calce rufe totdeauna în o cameră spațioasă și bine aerată în timpul iernei și afară de aeru în timpul caldu, căci atunci oxidul de cărbune se împrăștie în aer și femeile nu simtute atătu de mult efectele rele a acestei otrăviri cu oxidu de cărbun.

În gradurile mai mari de otrăvire cu oxidu de cărbune se observă mōrtea; așa unii nenorociți amărâți în viață, închid ușile și ferestrele casei lor, aprind mangalul în odaia lor, curmându și astfel zilele; alții se culcă în o cameră mică și din greșelă său nesciință astupă soba ca să le fiă caldu în timpul nopților de iernă, și dacă odaia n'are aeru

ochii? Veți bine, că eu sunt om bătrân, înșurat de mult, domnia-ta însă e tină, holteiu și mai ușor poți înținde mâna unei princese tinere și frumoșe.

„Toamai aci e buha“, suspină Califul slobozind supărat aripile în jos. „Dăc cine-ți spune, că e tină și frumoșă? Acesta însămnă a ascunde mâța în sacu.“

Se mai imbiară încă multă vreme unul pe altul, dăce în sfârșit, vedând Califul că vizirul mai bucosu rămane cocostărcu, de cătu să ia buha de soț, se hotărî să împlinescă însuși condiția. Buha se bucură peste măsură. Acuma le descoperi, că nici când n'ar fi putut nimeri mai potrivit, ca acum, pentru că e cu puțință că vrăjitorii se adună toamai în noptea acăta.

Ea părăsi odaia cu cocostărcii, ca să ducă la sala cea mare. Merseră mai mult timp printr-un ambitu întunecos. Deodată vedură unu rațu de lumină eșind dintre nise ziduri ruinate pe jumătate. Ajungându acolo, buha le dăce să stea mulcum. De aci puteau vedea o sală mare pompōsă, împodobită jur împrejur cu colonne. Multe lam-

plone de diferite color înlocuiau lumina zilei. În mijlocul salei era o mēsă rotundă încărcată cu mănăci alege. În jurul mesei se întindea o canapea pe care ședea opt bărbați. Într-unul din ei cocostărcii recunoscu pe precupețulu, care le vënduse prafulu fermecător. Vecinulu său îl invită să-și povestească isprăvile cele mai nōue. Elu povesti între altele și istoria Califului și a vizirului acestuia.

„Dăc ce parolă (losincă) le-ai dat atunci?“ întrebă unul din vrăjitori.

„Unu cuvântu forțe greu, latinescu, anume: „mutabor“.

Cum auțiră cocostărcii acestea, plini de bucurie, alergară iute cu picioarele lor cele lungi pe pōrtă afară, în cătu buha abia se putea ține de ei.

Califulu, mișcatu, dăce către buha: „Măntuitoarea vieții mele și a prietinelui meu, drept mulțămită vecinică pentru ceea ce ai făcutu pentru noi, ia-mă de soț!“ După aceea se întōrse spre răsăritu. De trei ori plecară cocostărcii grumații lor către sōre, care toamai răsărea, și strigară „mutabor“, și la momentu se și schimbă. De bucurie că și-au redobândit viața, stăpân și servu,

plăneau și rideau și se îmbrășișă unul pe altul. Cine potă descrie însă mișcarea lor, când se uită îndă-șul lor? Ce vedură? O domnișōră frumoșă, îmbrăcată elegantu? Ea zimbind, întinse Califulu mâna. „Nu mai recunoșceți voi pe buha vōstră?“ întrebă ea. Califulu așa era de încântat de frumșetea și de grațiile ei, încătu esclamă: „Acum imi pare bine c'am fost și cocostărcu, pentru că prin asta m-am căștigat fericirea cea mai mare.“

Acum plecară toți trei spre Bagdadu. Califulu găsi în hainele sale nu numai cutiuța cu prafu, dăce și punga cu ban. De aceea, în satulu cel mai de aproape, cumpără cele trebuitoare pentru drumu, și astfel în curându ajunseră la pōrțile Bagdadului. Despre Califu se lășe vorba, că ar fi murit, poporul însă, vedându-l, se bucură forțe tare că-și capetă eră pe domnulu său iubit.

Cu atătu mai tare se aprinse mânia poporului în contra înșelătorului Mizra. Cu toții se duseră la palat și prinseră pe vrăjitoru și pe fiulu său. Pe bătrânul îl trimise Califulu în odaia din ruine, în care locuise princesa ca buha, și a

poruncit de l'au spândurat acolo. Er pe fiulu, care nu scia vrăjitorile tătănesu îl lăsă să-și alegă, ori să mōră, ori să tragă prafu pe nasu? Alegându și prafulu, vezirulu îi întinse cutiuța, — o prisă bună și parola vrăjitoare a Califului i-lu străformă în cocostărcu. Califulu porunci să-lu pună într-o colivie de fer și să-lu așede în grădina sa.

Mulți ani și veselă a trăit Califulu Chasidu cu soția sa, princesă. Orele lui cele mai plăcute erau după amēdia, când îl cerceta vezirulu. Atunci vorbia adesea despre aventura lor de cocostărci. Și când Califulu era bine dispus, începea să imiteze, cum făcea marele vizir, când era cocostărcu; umbla serios prin odaia cu picioarele țepene, croncānea, imita cu mâinile mișcarea aripelor și arăta cum se pleca îndesert spre răsăritu și striga mu — mu — Pentru soția și copiii lui, producțiunile acestea erau o bucurie deosebită. Când însă Califulu îl năcāja prea multu, strigându-i: mu — mu, atunci îl amenința și vizirulu: „ei! să descoperă și eu soției vōstre, ce am vorbitu odinōră înainte așei despre princesa buha?“

de ajunsă séu nu se tredește îndată, séu cine-va sé le vie în ajutor, deschidându-le ușa séu ferestrele ca sé le vie aer, se asfixiază și potú muri.

În aceste privințe sobele de ferú, cari n'au coșuri de darea fumurilor afară suntú foarte periculoase sănătății, din cauza primejdiei de asfixia prin amestecarea aerului cu oxidul de carbune.

Deci vomú díce în resumatú, în timpul iernei supraveghiați cu atențiune sobele și foculú ce îlú faceți. Astuparea coșurilor primejducesce viața pentru că corupe aerulú ce îlú respirămú prin amestecarea sa cu oxidul de carbune, care e otravá pentru sângele omului.

În Italia se aflá o pescerá, numită pescerea cânilorú; acolo decá întrá unú câne móre pe dată, unú omú însé nu suferá nimica. În acea pescerá este acidú carbonicú, care e mai greu decátú aerulú, și stá la pământú, pe când la înălțimea unui omú, acolo fiindú aerú curatú omulú acesta nu suferá nimicú, pe când cânele în pescerá nu póte răsufli fiindú mai micú de staturá decátú pátura de acidú carbonicú, și de aceea móre în acea pescerá numită a cânilorú.

Suntú unii ómení cari au plătítú cu viața fiind-cá au intratú în unele pivnițe părăsite; în acele pivniți aerulú este amestecatú cu alte gazuri otrávitóre și omorítóre.

Curățenia aerului este cea întâiu condițiune de sănătate și de viață.

Aerulú se póte strica prin mai multe alte cauze decátú cele arătate, mai alesú în odăile micí, unde stau multí ómení și animale la unú locú, cum e pela țerá, acolo unde dormú ómenii și copii etc., aerulú se amestecá lesne cu totú felulú de materii, care de care mai vătémátóre sănătății și elú atunci capétá unú mirosú pétrunđetorú și greu, de aerú státutú, de aerú confinatú séu réu de respiratú, care produce o sumá de bóle.

Pentru a scăpa de aerulú stricatú și vătémátorú sănătății avemú unú mijlocú folositorú, care este *ventilarea*, prin deschiderea desú a ușilorú și a ferestrelorú, ca sé se schimbe aerulú și mai cu sémá de câte ori acesta capétá unú mirosú greu, pátrunđetorú, etc. În acea odaiá e curatú și sănétosú, unde întrándú, nu simți nicí unú mirosú: aerulú din casá trebuie sé fiá totdeuna totú așa de curatú ca și acela de afará. Casele țeranilorú fără ferestre mari și lesne de deschisú, în cari aerulú se stricá fórte, suntú pentru ei unú adevératú morméntú; totú astfelú suntú și unele case din orașe, unde în locú de a respira aerulú curatú, respirí unú aerú amestecatú cu alte substanțe vătémátóre sănătății, precum suntú așa numitele afumáturi. Îndată ce în o camerá unú mirosú greu pátrunde, vedí pe dómna de casá séu pe servítóre venindú și afumándú séu cu coji de mere uscate, ori cu zacharú arsú, ori cu fumuri provenite din arderea altorú materii cumpérate séu improvizate, în locú ca sé deschidá ferestrele séu ușa, sé vie aerulú curatú. Aceste persóne calcá în modú fáțișú regulele igienei, adáogándú la unú mirosú réu alú aeruluiú și vătémátóre, unú altulú póte și mai vătémátorú.

Tóte parfumurile și fumurile

ce se fac ca sé ia odórea, mirosulú greu din o camerá, suntú vătémátóre sănătății; nimicú nu póte înlocui cu folosú unú aerú devenítú vătémátorú sănătății, de câtú unú aerú curatú. Parfumurile, fumulurile, rěșina, sacharulú, cojile de mere etc. nu îmbunătătescú unú aerú stricatú, ci-lú stricá mai réu. În acéstá categoriá de substanțe pentru afumatú prin casá nu intrá așa numitele antiseptice, precum e acidulú fenicú, iodoformulú, naphthalina, creolina, etc. substanțe cari suntú folosítóre sănătății, din causá că omorú séu alungá din aerú unii microbi producétori de bóle, pe când fumurile citate mai susú nu alungá nicí unú microbú alú nicí unei bóle, și facú numai ca prin mirosulú lorú maipétrunđetorú sé nu simțimú, adecá sé nu mirosimú aerulú stricatú și vătémátorú din casá, pe care însé continuámú a-lú respira.

Unú aerú curatú nu mirósá și nu e greu de locú de respiratú.

Ventilarea séu preinoirea aerului în camere este singurulú mijlocú de a face aerulú curatú și bunú de respiratú.

Higienea condamnă tóte parfumurile și tóte mirosurile cari îngreuiázá aerulú din camere și cari nu lú facú mai sănétosú, ci din potrivá mai vătémátorú.

(„Apárătorulú Sănătății“)

Dr. Negrescu.

ECONOMIA.

Philoxera vastatrix și peronospora.

Insecta „Philoxera“ și „Peronospora“ e o ființă microscopică, care a devastatú mai întâiu viile din Francia, apoi de aci a apucatú drumulú spre rěșarítú, până a ajunsú și la noi. În Bánatú, séu — după cum se exprimá maghiarisorii, — în Ungaria sudicá, s'a ivítú filoxera mai întâiu în pártile Panciovei, de aci apoi s'a rěsiratú prin pártile Věrșetului, Biserica-albá, Timișóra, Vinga, etc.

Astáđi mai suntú unele párti scutite de acéști monstruleți, dér după cum au mersú lucrurile pána acum, multí ani nu vorú trece și vorú páti și acéști proprietari de vii ca și ceilalți. Nicí o carantiná nu va puté împiedeca viile de pustiire. Și decá proprietarii de vii arú invéța celú puținú a se folosi de mijlocele de ajutorare, ce ni le întindú asociațiunile și guvernulú. Nu-i vorba, niméni nu sacrificá pentru noi nimicú, cáci o miiá de surcei costá 8—14 fl. decá surceii suntú fára rádėciní, ér cu rádėciní costá 20—25 fl. miiá. Este în genere cunoscutú, cá la un jugerú catastralú de 1600⁰ se recerú 12—14000 surcei, decí în casulú celú mai bunú putemú socoti de 12 ori 8, adecá 96 fl. séu de 12 ori 25 adecá 300 fl., abstragéndú dela surceii, cari sé uscá. A spesa însé până la 300 fl. pentru unú jugerú catastralú nu e pentru poporulú de rěndú, mai alesú după ce filoxera l'a sěrácítú, cáci a ținutú locurile fára séménaturí, sperándú îndreptarea viilorú.

Dér ca și poporulú de rěndú sé aibá parte de aceste îmbunétěșiri, e bine sé procure fiá-care proprietarú câte 2—3000 de surcei pentru parcele mai micí, séu sé se asocieze mai multí, ca astfelú sé póta procura o cantitate mai mare.

La mórá, la birtú, pomene, nunți etc. auđi pe economii noștri văténdú-se, cá seceta ori alte elemente naturale au pustiitú și párligitú viile, ér de filoxerá nicí vorba. Dér vierii n'ar trebui sé se lase amágiți, cáci de buná-sémá, seceta prea mare, séu apele prea multe nu ar face cercuri (róte) în viiá, lásándú o parte neatinsá, ci ar produce aceeași uscáturá și la vecinulú, la care éráși nu în cercuri și cu bucata, ci peste totú ar nimici viile.

Mai dícu unii, cá s'a bágatú rugina

în ea și pace. Da, și eu dícu, cá s'a bágatú rugina, dér rugina aceea are numele „filoxera vastatrix“ și „Peronospora“ și într'adevărú, cá unde e plámăditá cu miile, acolo sé și vede cu ochii liberi în crepăturile de buciurí, în formá de fáiná galbiná, care după cum e cunoscutú la multí, atacá vițele laterale ale rádėcinilorú dela buciurí.

Pentru a pune stavilá acestorú devastáři, vierii specialíști se folosescú de oltuire. Anume oltuescú în losá americaná surcei din viile nóstre și astfelú scapá de filoxerá, cáci s'a constatatú, cumcá losa americaná resistá în contra acestorú insecte afurisite. Oltuirea sé întéplá prin despiciáturá, legándú-se de cealaltá losá cu scórță de teiu. Unú omú deprinsú cu oltuirea póte oltui 3—400 de buciurí, decí într'unú anú fórte ușorú póte oltui ¼ de jugerú, fára sé neglige ceilalți ramí de economiá. Pentru invéțarea oltuirei s'au înființatú mai alesú pe la orașe anumite școlé, cáci prin descriere cu anevoiá te faci omulú pracei.

Soiurile franceze, cari se potú capéta dela și prin guvernú, séu dela alte societáți, suntú: Riparia Sauvage, netede cu 8 fl. (miiá), cu rádėciní 25 fl. Riparia Portalis, netede cu 15 fl. Riparia lomentosa, netede cu 8 fl., cu rádėciní 25 fl. Vitiz Solonis netede 16 fl., cu rádėciní 30 fl. Jacques, netede cu 8 fl., cu rádėciní 30 fl. York-Madeira netede cu 14 fl.

Afará de sortele aceste mai suntú: Herbeumont, Othello, Secretary, Vialla, Rupestris ș. a.

Devastarea viilorú nicí într'unú statú n'a luatú dimensiuni, ca la noi. Rege nerarea practicá a viilorú s'a ventilatú în véra anului 1890 și în congresulú regnicolarú ținutú în Viena. În alte párti éráși bărbați însárcinați cu acésta, precum și profesori de specialitate au ținutú conferențe, întruniri ș. a. dér curá radicalá până ađi nu s'a aflatú. Unii s'au folosítú cu uriná de vite (cai, boi etc.) alții éráși cu acidú sulfuricú, tóte însé în zadarú! Singurá recrearea prin oltuire s'a aflatú corěspunđetóre pentru a susținé cultura viilorú.

Dintre soiurile amintite mai susú, mai corěspunđetóre e Jacques, care dá unú vinú roșu ca celú dalmatinú, cu o tărime cam de 20 grade. Francesii de acéști vinú sé folosescú mai alesú, cu atátú mai vértosú, cáci sé póte prási și prin séménță. Mai ca „Jacques“—ulú e și „York-Madeira“, care sé cóce la începutulú lui Septemvre, avéndú colóre roșieticá (cu 20 graduri), ér gustulú a cápsunei.

Cine dispune de mijloce, póte sé cumpere surcei cu rádėciní, cáci nu se prind așa anevoiá ca cei neteđi, și pe câtú spesézá din capitalú, pe atátú cáștigá din timpú, care e capitalulú celú mai prețiosú.

Înainte de a încheia, facú atenți pe cei ce au vii în locuri supuse deciuielei (dijmei), cumcá decá outare viiá este párlógá, dijma se va șterge numai în casulú, decá respectivulú proprietarú va dovedi acésta prin organele locale administrative până la finea anului curențú. Pentru locurile de vii supuse dijmei, dér cultivate cu séménaturí, e a se solvi numai unú cuantú neînsemnatú din deciuielei.

Volvodnăi, 50 Noemvrie 1891.

Ioanú Miclea,
invéțatorú românú gr. or.

Sórtea bețivilorú.

Sórtea bețivilorú a umplutú de grijí serióse pe totí bărbații luminați din lume, cari au ținutú sémá de urmárite înfricoșate, ce le aduce beția asupra ómeniei.

Pentru a se státi asupra măsurilorú, ce ar fi a se lua în contra acéstei înfricoșate bóle, în véra acésta s'a ținutú la Londra o mare adunare de medici și

ómení invéțați, cari și-au datú în privința acésta diferite párerí. Astfelú dl. Dyce Ducknorth din Londra díce, cá decá nu se póte stírpi cu totulú beutura spirtoșelorú, sé se stírpscá celú puținú obiceitulú de a bea în timpulú dintre mán-cári; mai alesú diminéța beuturile suntú, după párerea d-sale, multú mai vătémátóre, decátú cátrá sérá, după mánecare. Încátú pentru bețivii decáđuți, d-sa crede, cá aceștia ar fi bine sé fiá puși la pedepse grele și chiar aruncați în închisóre pentru tótá viața lorú.

Dl. M. H. Westergaard din Copenhaga arátá, cá a 7-a parte dintre morții Engliterei au sé multámescá sfírșitulú vieții lorú influenței vătémátóre a spiritului beutú în mare măsurá. Crede, cá în ținuturí și orașe singuratece ar fi bine sé opréscá cu totulú vėndarea beuturilor spirtoșe, ér cárciumele pretutindenea sé se ráréscá câtú se póte de tare. Dl. Norman din Londra arátá, cá în Engliterea, prin abusus de beuturi spirtoșe, se întéplá la anú câte 40,000 de lăpédári de copii; prin beuturá se mánáncá sánétatea párințilorú și a copiilorú, cari și trupesce și sufletesce suntú degradați. Crede, cá beutura ar trebui sé se opréscá cu desevírșire, ér bețivii sé fiá puși în spitale și tratați aláturi cu nebuniiú și cu bolnavii.

În înțelesul acésta s'au esprimatú și alți multí bărbați invéțați. Sórtea bețivilorú de altmintrelea o arátá mai pe largú „Apérátorulú Sănătății“ din București, care se esprímá în privința acésta astfelú:

Unú bețivú este bolnavú și ficesce și moralicesce, adecá trupulú și sufletulú îi suntú bolnave.

Trupulú unui bețivú ajunge la suferințe cari îlú ducú la mórte. În adevérú are stomaculú ca și friptú, atátú este de întáritatú, din care causá suportá greu hrana, o mistue cu mare greutate, ba uneori o aruncá afará. Diminéța mai cu sémá bețivulú scupá și varsá grámeđi întregi, pe cari le aruncá stomaculú lui întáritatú.

Dér médularulú corpului care suferé mai multú este *ficatulú*.

Ficatulú unui bețivú, după mórte, și la autopsiá se cunósce de departe; elú se umflá mai întâiu, până une-ori ajunge la o mărime indoitá de cea naturalá; apoi după cáțiva ani, acésta umfláturá este înlocuitá printr'o vestejire, care face ca ficatulú sé se micșoreze de 2 și 3 ori mai multú decátú este în starea naturalá.

Bețivulú, de când a începutú sé i-se umfle ficatulú, este totú pátimașú și când acéști mádularú s'a vestejitú, vine în spitalú unde móre, cáci lécu nu mai găsescú.

Mușchii unui bețivú pierdú acea armoniá în mișcările lorú naturale; decá scóte limba, acésta tremurá, decá întinde brațele, degetele lorú mai cu sémá, tremurá.

Dér creerulú? În acesta, ca și în ficatú se facú vătémári grozave; pe creerulú unui bețivú, pe pelițele cari îlú îmbracá, se găsescú pláci de inflamațiuni séu aprinderi de tóte vírstele. S'a găsitú chiar cá creerulú bețivilorú miróse a spirtú.

Ochii bețivilorú nu suntú scutiți de influența vătémátóre a beției: vederea bețivului fórte desú se perde.

Sufletulú unui bețivú se stricá ca și trupulú și perde ori ce sentimentú de inimá; drépta judecatá și priceperea se sleescú; în fine sufletulú unui bețivú cade din dregátoria înaltá ce i-a datú Dumnezeu, oa sé guverneze tóte cele alte ființe.

Din punctulú de vedere alú ruinei materiale a posițiunei lui, nicí nu mai trebuie sé vorbimú, cáci beția, care este fántána neseocatá a tuturorú vițiilorú, nu póte fi decátú vrájmașulú risipitorú alú averei și producétorulú seriósú alú sėráciei.

MULTE ȘI DE TOATE.

O cunună interesantă.

In orașul Alberlais lângă Schneeberg, regatul Saxoniei, s'a săvârșit o cunună interesantă. Mirele, cu numele Salzer, e un veterani din războiele napoleonice și s'a născut în anul 1795, ér mirésa s'a născut în 1809. Ceremonia cununiei s'a săvârșit în locuință privată.

Influenza.

Despre influenza care bantue, după cum se știe, și la Berlin, doctorul Gerhard dela universitatea de acolo a trimis țiarelor următoarele comunicări:

Simptomele sunt foarte deosebite, ele pot fi împărțite în trei grupuri: 1) afecțiunii catarale, care mai totu-déna sunt însoțite de guturaiu, tuse etc., ele pot fi complicate cu pleuresiă, endocardită, pneumoniă; 2) afecțiunii abdominale, cari se pot complica cu peritonită; 3) afecțiunii nervoase, precum dureri de cap, nevralgie. Bóla e adesea ușor și nu prezintă nici un pericol pentru persoanele robuste. In cele mai multe casuri, ea începe cu nise friguri violente, cari se scad repede. S'a observat, că un mare număr de bóle urmază după influenza.

Bólele deja existente, precum ftisia pulmonară și bólele de inimă, se dezvoltă repede în timpul influenței și conduc la un sfârșit fatal. Influenza trebuie pusă în categoria bólelor infecțioase, acute sau contagioase.

Persoanele, cari sunt obligate să se deplaseze mereu, precum împiegații dela poște, telegrafii, etc., sunt cele dintâi atinse de această bóla, care se propagă foarte repede și acărei incuibațiune nu durează de câtu două-șeci și patru de ore, cel mult două până la trei zile.

Copiii, cari încă se lăptéză nu sunt, nici-odată atinși de influenza, care nu atacă de loc pe copii; ea își alege de preferință victimele ei printre persoanele dela 15 până la 25 ani. Nu se cunoște nici un specific contra influenței și medicul trebuie să se mărginească în a urma un tratament simptomatic.

Călătorii în Patagonia.

In ultima ședință a societății de geografă din Paris, d-nii Rousson și Villems au făcut o interesantă dare de semn asupra unei călătorii, pe care au făcut-o din înșărcinarea ministerului instrucției publice în Patagonia meridională și în Țara-de foc. Patagonia și Țara-de-foc ar fi chemate și după acești călători, la o prosperitate foarte mare într-un viitor apropiat. D-nii Rousson și Villems fac un tablou seducător de bogățiile naturale ale acestei țări. Patagonii sunt ați foarte blândi și primesc bine pe călători. Aceste triburi, cari trăiesc din produsul vânătoarei și se mai ocupă și cu creșterea căilor în teritoriile imense, care se întind între Rio Negro și strâmtoarea Magelan, se duc de două sau de trei ori pe an la Punta-Arenas, ca să schimbe produsele lor cu obiecte fabricate. Noi șcim, ție „Timpul“, or deja de mai mulți ani, inginerul Popper, originar din Bucuresci, a făcut deja toate acestea și mai multe alte constatări în explorările-zelose prin Țara de foc, pe care el le-a întreprins mai întâi și în cari a dat ririlor și munților din acele părți neumbrate, numiri ce reamintesc țara-i de origine, precum Sinaia, Carmen-Silva, etc.

TRAGERI LA SORTI.

Losuri de stat din 1864. 1 Dec. ser. 245 299 469 574 736 794 829 861 1009 1209 1212 1307 1405 1418 1493 1888 2083 2387 2582 2721 2839 3082 3188 3233 3362 3467 3583.

Calendarul săptămânii. Decembrie are 31 zile. Sorele răsare apune. Calendarul Gregorian. Calendarul Iulian. 1891. Pilele săptăm.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 9 Dec. n. 1891.

Table with columns: Sămințe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. dela până.

Table with columns: Produse div., Soiul, Cursul dela până.

Bursa din Bucuresci din 10 Decembrie.

Table with columns: Valori, %/o, cumpe.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 6 Dec. n. starea rimătorilor a fost de 129,540 capete, la 7 și 8 Dec. au intrat 4213 capete și au eșit 2348 rămânându la 9 Dec. un număr de 130905 capete. — Se notă: marfa un-gurésă veche, grea dela 45 până la 46 cr.

marfa un-gurésă tineră grea dela 47— cr. până la 48— cr., de mijloc dela 46— cr. până la 47 cr. — ușor dela 45— cr. până la 46— cr. — Marfa țărănescă grea dela 44— până la 45— cr. — de mijloc dela 43— cr. până la 44 1/2 cr. ușor dela 42— cr. până la 44 cr. — Marfa de România Bákony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușor dela — cr. până la — cr. transito dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr. până la — cr. Marfa sârbescă grea dela 44—45 cr. transito ușor dela 42—43 cr. Porci îngrășați de un an dela — cr. până la — cr., îngrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășați cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Cursul losurilor private din 9 Dec.

Table with columns: Cump., vinde.

Cursul pieței Brașov

din 12 Decembrie st. n. 1891.

Table with columns: Sancote românesc, Vând, 9.30.

Cursul la bursa din Viena

din 11 Decembrie a. c. 1891

Table with columns: Menta de aur, Menta de hârtie, Imprumutul căilor ferate ungare.

Table with columns: Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ungare, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlinge.

Prețurile cerealelor din piața Brașov. din 11 Decembrie 1891.

Table with columns: Măsura sau greutatea, Calitatea, Valuta austriacă.

Proprietari: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorii responsabili interimali: Gregoriu Maior.

ANUNCIU.

Din pădurile mele de pe teritoriul cercului Iendii-mari (comitatul Solnoc-Doboca) pot vinde 200,000 metri cubici de lemne de foc, o mare cantitate de șindrite de fag și 4—6 mii lemne de stejari, gróse câte de 30—60 cm. Se pot încarca la stațiunile de cale ferată din Ieanda-mare, Glod și Gălgău.

Informațiuni detaliate dela subsemnatul proprietar

Dr. Teodor Mihali, avocat în Deșu.

727,3—3

Arëndare prin licitațiune.

Muntele „Sântile“ din județul Prahova, România, proprietatea Bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu, se dá în arëndă pe 3 ani începând cu 1-a Ianuarie 1892.

Cei ce doresc a lua în arëndă acest munte de pășune, are a adresa oferte în scris, cel mult până la 31 a. c. v., subsemnatului Comitet, de unde își pot lua și informațiunile de lipsă.

Comitetul parochial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov, Scheiu.

Brașov, 20 Noembrie v. 1891.

729,5—1.

ANUNCIU.

DINȚI ARTIFICIALI.

de cea mai bună calitate montați în cauciuc, seu aur cu prețuri eftine

DENTISTUL D. GUST

TÊRGUL PÓMELORŪ No. 19

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 60 kr.

bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. 2000 versch. Farben, Dessins etc.) versendet roben- und fückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depôt **G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Avisü.

Să aduce la cunoștința on. publică, cumcă în **30 Noemvre (12 Decemvre)** 1891 s'au deschisü **băile de vană** din edificiulü băilorü de aburü de aci.

Dirrecțiunea băilorü de aburü și de vană. 728,3—3.

Celü mai nou aparatü de rasü, care rade singurü,

cu ajutorulü cäruia orü cine, chiar fiindü in vârsta inaintată și cu mânilü tremurände, își pöte rade cu cea mai mare siguranță chiar și cea mai aspră barbă, fără ca să se taiä, séu să se vatäme, bine, curatü și repede, fără nici o pregătire. Sute de epistole de mulțămire și de comande dovedescü, ce räsunsetü giganticü a aflatü in töte straturile populațiunei.

Cu diplomă dela esposițiunea universală dela Parisü din anulü 1889. In folosire mai multü de 40,000 esemplare.

Prețulü unui esemplarü, dimpreună cu indicațiunile de folosire costä 1 fl. 90. Comandele prin rambursä. — Se pöte afla numai la inventatorulü Nicolaus Hirnbal, Viena, Alserstrasse 43.

674,5—5.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsatü necrutatü nici continentulü eu'ropenü și marea fabrică de a'ntăriä s'a vëdütü necesitatä să dăruiescä întregulü ei depositü in schimbulü unei räsplate micü pentru muncä. Eu suntü imputernicitü să indeplinescä acestü mandatü.

Eu dăruescü

prin urmare orü cui, fiä bogatü orü sëracü, urmätöarele obiecte pentru mica sumä de **fl. 6. 60.** și adecä:

- 6 cuțite fine de masä cu lamä veritabilä englesä.
- 6 furculițe de argintü patentü americanü dintr'o bucatä,
- 6 linguri de argintü patentü americanü,
- 12 lingurițe de argintü pentru cafea patentü americanü,
- 1 lingurä de argintü pentru supä patentü americanü,
- 1 lingurä de argintü pentru lapte patentü americanü,
- 6 cesci Victoria englesesol,
- 2 candelabre de masä,
- 1 strecurätöre pentru cëiu,
- 1 zaharniță,

42 bucăți la unü locü.

Töte cele 42 de obiecte susü amintite au costatü mai înainte fl. 40 și acum se potü cumpëra pe prețulü bagatelü de fl. 6.60. Argintulü patentü americanü este unü metalü albü, care își păstrëzä colörea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantëzä.

Cea mai bună dovadă, că acestü inseratü nu e

o șarlataniä

më simtü îndatoratü in publicü, că orü cine, cäruia nu-i convine marfa îi trimitü banii inapoi, nimenea însă să nu trecä cu vederea ocașiunea acësta favorabilä de-ași procura acëstä garniturä pomposä.

Se trimite numai cu rambursä postalä séu cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandü pratulü de curățitü aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirei costä 15 cr.

P. Perlberg's Agentur
der vereim. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, II. Rembranstrasse 33.

Estrasü din scrisorile de mulțämität:

Am fostü förte mulțämität cu trimiterea D-Vöstrë a 42 bucăți cu 6 fl. 60 or. și Vë rogü să mai trimitëți urmätöarele obiecte.

Triest, 1 Iuni 1891.

Ernest cav. de Fumée.

Cu cele trimise am fostü förte mulțämität și rogü a'mi trimite aceleasi încă odatä precum și cele urmätöre.

Obendorf ad Salzach, 18 Noemvre 1891.

Theres Stelzer.

687,6—6

ANUNCIU.

Subsemnatulü amü onöre a aduce la cunoștința onor. publicü, cumcă in Brașovü **Strada orfanilorü (Scheilorü) Nr. 5** se aflä

Magazinele mele

asortate cu totü felulü de mărfuri de pescärie,

d. e. morunü, somnü, crapü, cegä, șaläu (pröspëtü și sätatü), Heringi mari și micü, icre negrii și roșii, (moi și tescuite), lapardonü (lacherdä), precum și mărfuri de coloniale: d. e. Masline, roșcove și stafide, asemenea și länä (țigae și țurcanä) nelucratä și mițe, in fine și pielärie brutä de oi și vite, fiindü totdeuna gata a vinde *en gros et en detail* cu prețurile cele mai moderate și voui esecuta comande in aceste branșe atätü pentru Austro-Ungaria câtü și pentru străinätate, in modulü celü mai promptü.

N.B. Pentru înlesnirea și la cererea domnilorü mușterii am deschisü o prävälie pentru vinđare in detail in **Strada Hirscher Nr. 3 vis ä vis de teatru**, unde se aflä și comptoirulü meu.

Așteptändü cea mai numerosä cercetare, më recomandü

Brașovü, Noembre 1891.

Cu distincsä stimä
Vasile N. Bidu,
comerciantü.

722,3—3.

PUBLICAȚIUNE.

Dirrecțiunea generalä a Cäilorü Ferate Romäne face cunoscutü prin acësta, că are

31 posturi de Ingineri vacante

la *Serviciulü de Intreținere din Bucuresci, Craiova, Pitești, Buzëu, Galați și Iași.*

Doritorii de a ocupa asemenea posturi suntü rugați a presenta cererile D-lorü in scrisü la adresa *Dirrecțiunei generale a Cäilorü Ferate Romäne, Serviciulü P. la Bucuresci* celü multü până la **15 Ianuarie 1892 st. nou** cu arătarea adresei D-lorü exactä și anexändü documentele urmätöre:

- 1) Diploma séu Certificatü de terminarea studiilorü a unei șöole speciale de Ingineri.
- 2) Certificatü de serviciu.
- 3) Actü de nascere.
- 4) Actü de căsätöriä (decä e căsätöritü) și de nascere alü soției, precum și eventualü ale copiilorü.
- 5) Actele pentru serviciulü militarü.

Pentru informațiuni mai detaliate doritorii se vorü adresa in scrisü séu verbalü la **Șefulü Serviciulü de Intreținere C. F. R., Bucuresci, Calea Victoriei Nr. 124.**

724—5.

Härtia de țigări veritabilä francesä

„LE GLORIA“

de Iosif Bardou & fils in Perpignan și Paris

60 medalii de aurü, 16 mari diplome de onöre, 20 diplome „hors concurs“ numai atunci e veritabilä, decä fiecare cärticică pörtä firma IOSEPH BARDOU & FILS.

Se pöte căpëta in töte prävälile unde se vinde härția en gros și marfä de Nürnberg, precum și in töte traficele de tutunü și țigări.

670,10—6